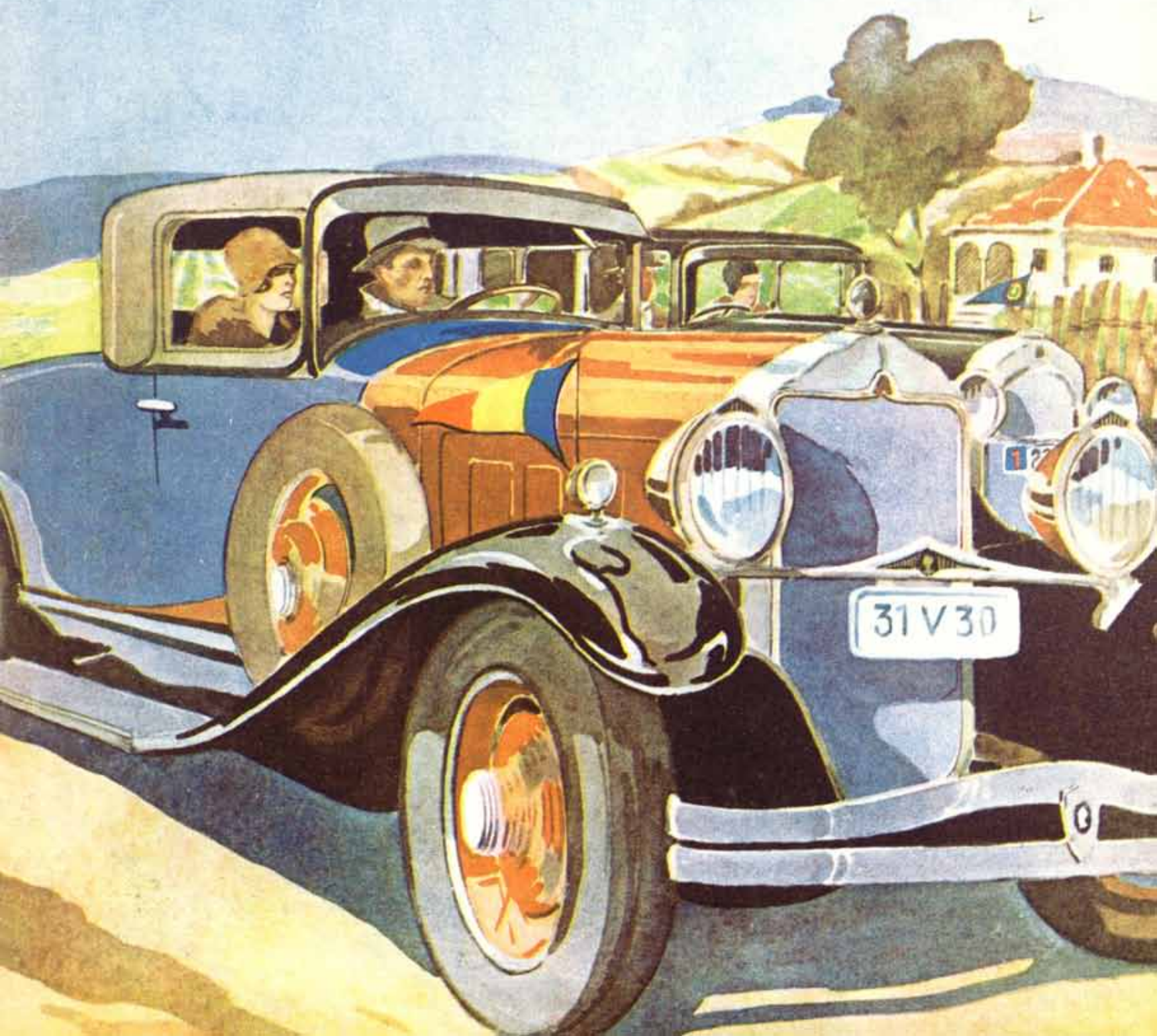

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

Илустровано Време

Бр. 14 — 31 V 1930 — цена 4 дин.

Хумор

Досетљиви новинар

Морган млађи никада није хтео да прима новинаре и да се да интервјуисати. Један професионалан новинар ипак је покушао да тражи да га Морган прими. Молио је само за неколико минута, највише десет. Морган га је одбио: „пошто нема времена за те ствари, јер сваки његов минут стаје 50 долара.“

Новинар је продужио своју насртљивост и одговори му да је готов да му за сваки минут плати по 50 долара. Морган га прими идућег јутра.

— Па добро, шта ви управо хоћете од мене? запита га Морган.

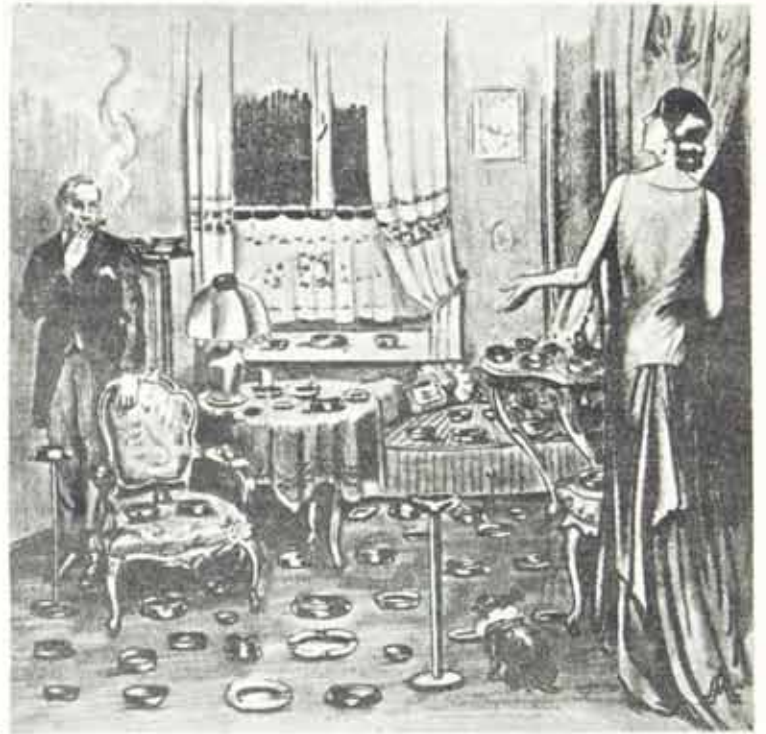
— Ништа друго него само да вам дам новац за два минута, колико сте ми од вашег драгоценог времена тако љубазно дали. Ево вам 100 долара.

— Али свакако сте хтели и да ми поставите какво питање?

— Па да. Али за сада вам нећу ставити никакво питање, да вам не бих одузимао од вашег драгоценог времена...

— Па зашто сте онда толико инсистирали да вас примим?

— Зато што сам се с колегама опкладио у 500 долара да ћете ме ипак примити. Дао сам вам 100, мени остаје 400, што значи да сам ја за сваки минут добио по 200 долара, на ваших 50.

Како би изгледала соба када би жена стављала пепељару на свако оно место где муж баца пепео.

Господин: Не знате колико сам вам захвалан. Заборавио сам да понесем кључеве и целим путем мислим како ћу ући.

— Докшоре, је ли добро испала оверс-ција господње Х?

— На жалоси, није.

— Шта, да није умрла?

— Није. Него ми није илашила.

— Јадниче, колико си пао кад мораш да служиш у оваквом ресторану.

— Па ја овде не једем, само послужујем.

Мој ујак Џое

У то време мој ујак Џое становао је у Форикастау, и по занату је био обућар. Али поред тога он је био специјалиста за чување мртваца, и као такав је био свуда познат.

Једног дана неке шаловичине договорише се да му подвале, и да се на његов рачун нашаде. Један од њих се направио као да је мртав, а његови пријатељи дођоше код мог ујака Џоа, и рекоше му:

— Џое, наш добри пријатељ Томи умро је јутрос. Да ли би могао ноћас да га чуваш?

Мој ујак, бацивши поглед на гомилу ципела, које је имао да оправи, рече:

— Хм!... Имам доста посла ових дана. Али ипак не бих хтео да вам одрекнем ту услугу!... Пристајем, доћи ћу, али ћу попети тамо и да радим.

Тако је и урадио.

Пошто се прекрстио и поклонио пред Томинем, који је мирно лежао у кревету, он седе у један бошак и баца се на посао; и, као обично при раду, он се и сад заборавио, и почео је да звиждуће и певуши.

Кад је било око поноћи, лажни мртав, као што је било уговорено, седе у кревет, и потмулим гласом рече:

— Џое, стари друже, код мртваца се не звижди!

Ви, можда, мислите да се мој ујак уплашио?

То значи да га нисте познавали!... Он само узе свој треножац, на коме је седео, и удари њиме лажног мртваца:

— Томи, друже, кад је човек мртав, нема права да говори!

(Passing Show)

— Видела сам синоћ вашег мужа али ме није ојазбио.

— Знам, рекао ми је.

Зубни лекар: Гаранујем вам да нећете осећати никакав бол.

Пацијент: Немојте ми говорити глумиш. И ја сам зубни лекар, али сам на њих...

Келнер (Дванаесторици мушкарца која иду, око јоноћи) Молим вас, господо, на-пољу чека једна госпођа. Неће да каже име. Каже само да кажем да је она жена онога господина ишао је обећао да ће данас доби-ратије кћу.

Свих дванаест мушкарца. (дигу се) До виђења, ја морам да идем!

Жена: Слушкиња ми је ојказала.

Муж: Због чега?

Жена: Каже да си синоћ на шелефону био према тој шолуко гроб и неучинив...

Муж: До врага! Ја сам мислио да си ти била на шелефону!

Професор. Претпоставимо да један се-жак има везану краву за један сити који је убојен у центру једне округле ограде, са пречником од 50 метара. Ако вас ко за-иша колика шреба да је дужина кондича-иа да крава може слободно да пасе на про-сироду од сити квадратних метара, иша бисте би одговорили?

Бак: Ја бих одговорио... ја бих одго-ворио... да хойише не шреба држаиш краву.

Жена авијатичара: Но, било је већ крај-ње време да дођеш кући!

Илустрисано Време

БРОЈ 14.

БЕОГРАД, 31. МАЈ 1930.

1. ГОД.

Н. В. Кнез Павле, претседник Аутомобилског клуба Краљевине Југославије.
Овај клуб заједно са Румунским Краљевским аутомобилским клубом полази сутра на велики излет кроз нашу земљу.

Велики излет румунских и наших аутомобилиста кроз нашу земљу

Аутомобилске утакмице у Београду

Јутрос су чланови Краљ. Румунског аутомобилског клуба прешли својим аутомобилима на наше земљиште код Врачевгаја и преко Беле Цркве и Алибунара стигли у Панчево, где ће им данас бити приређена закуска од стране панчевачке општине. Затим гости прелазе лађом у Београд где их дочекују претставници нашег клуба. Вечерас ће наш аутомобилски клуб приредити гостима закуску у својим просторијама.

Сутра пре подне сви гости својим аутомобилима одлазе у поворци на аутомобилске утакмице у улици Краља Александра. Одржаће се само једна утакмица „километар из задета“, после подне разгледају Београд, а увече им приређује банкет Општина града Београда.

Понедељак је опет посвећен аутомобилским манифестацијама. Наиме, одржаће се узбрдне трке од подножја до врха Авале. У овој трци узимају учешћа и мотоциклисти. После трка пик-ник на Авали.

Рано ујутру 3. јуна полазе гости и наши аутомобилисти на велики пут по нашој земљи. Тога дана ићиће преко Тополе на Крагујевац, Чачак, Ужице и Сарајево. У Сарајеву се гости задржавају, само преко ноћи, а одмах сутра дан ујутру, 4. јуна, на-

ши и румунски аутомобилисти проћиће најромантичније крајеве наше отаџбине, Херцеговину и Црну Гору. Тога дана ручаће на Требињу, а вечерати и преноћити у Подгорици.

Петог јуна излетици ће преко Цетина и Котора избити на наше дивно море. Ручаће на Цетињу а преноћиће у Дубровнику. Сутра дан ће ићи све јадранском обалом до Сплита, а седмог јуна продужиће пут обалом преко Шибеника, па скренути на Книн и Прибој и увече стићи на Плитвицка језера, а оданде ће наставити пут на Загреб, Блед, Љубљану па преко Вараждине и Осјека стићи у Нови Сад (11. јуна) и из Новог Сада Румуни ће ка својој граници, а наши својим кућама.

Овај занимљиви пут који траје свега девет дана један је од најзанимљивијих туристичких аутомобилских линија у Европи, у толико занимљивији за правог туристу, што су до сада ти путеви за стране аутомобилисте потпуно непознати. Наш аутомобилски клуб је својом агитацијом до сада уредио сва аутомобилска питања и наше међународне односе у туристичком погледу, а својом живом пропагандом успео да доведе многе странце у нашу земљу. Користи од тога многоструке су и добро познате: не треба их набрајати.

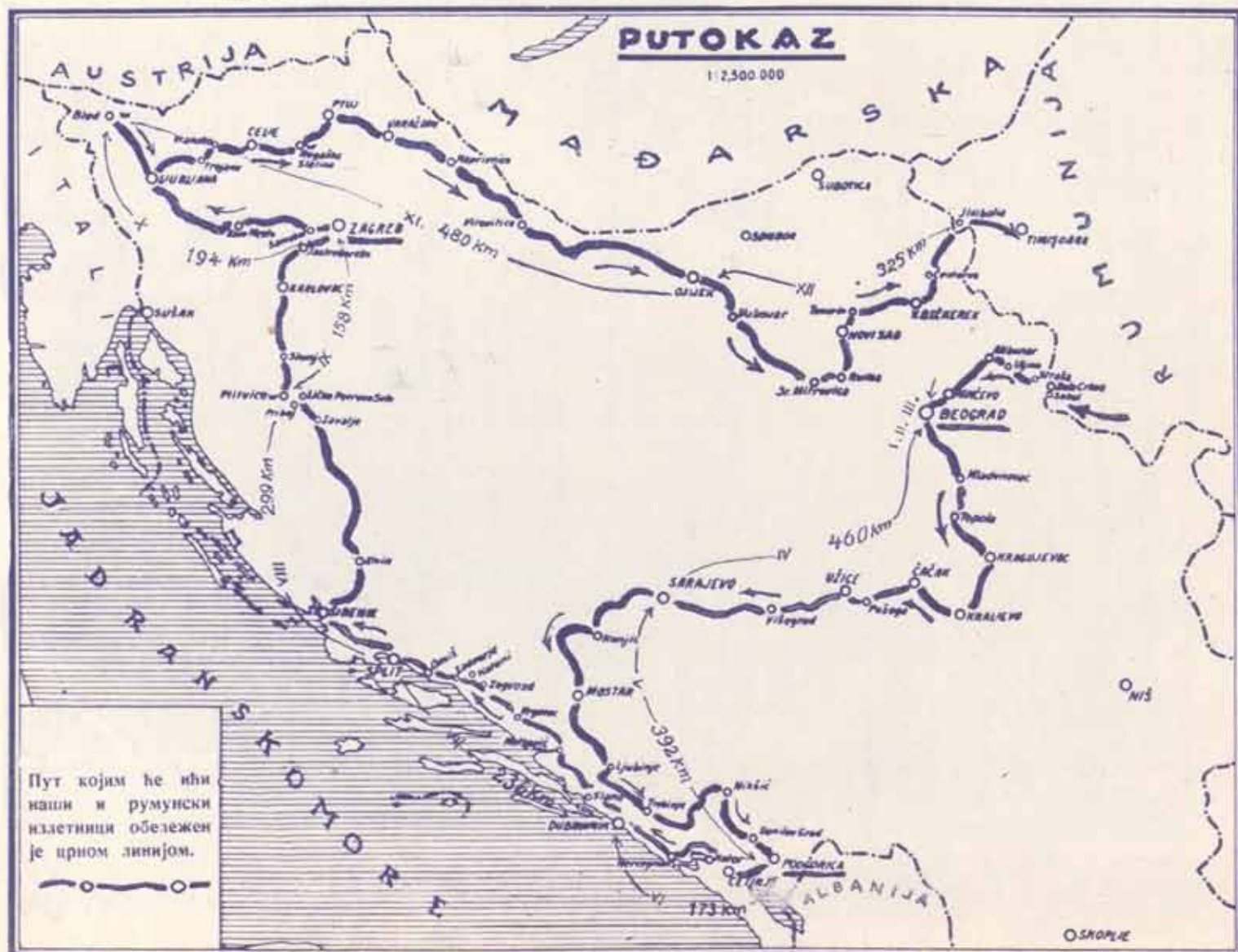
Под заштитом Н. В. Краљице и под претседништвом Н. В. Кнеза Павла, аутомобилски клуб, који је и код нас као и у

целоме свету, полузванична установа за сва аутомобилска питања, може се данас равнати са осталим европским клубовима. Данас наш клуб има и врло значајан глас и у решавању међународних туристичких, царинских и др. питања, која се односе на аутомобилизам у опште.

После румунског, наш клуб има намеру да позове на заједничке излете и остале стране клубове и на тај начин да упозна странце с нашом земљом.

На овоме излету учесници ће за 10 дана прећи око 3000 километара а проћиће ова места:

Сокол — Бела Црква — Стража — Улама — Алибунар — Панчево — Београд — Младеновац — Топола — Крагујевац — Краљево — Чачак — Ужице — Вардиште — Сарајево — Коњиц — Љубиње — Херцеговини — Котор — Цетине — Херцеговини — Дубровник — Слатина — Метковић — Врорач — Загвозд — Катун — Задварје — Омиш — Сплит — Шибеник — Книн — Завала — Личко Петрово Село — Прибој — Плитвице — Савањ — Карловац — Јастребарско — Загреб — Самобор — Ново Место — Љубљана — Блед — Тројане — Вранско — Цеље — Рогашка Слатина — Птуј — Вараждин — Копивница — Вировитица — Осјејек — Вуковар — Митровица — Рума — Ириг — Нови Сад — Темерин — Тител — Велики Бечкерек — Жомбољ.

Са свих страна

ПОЉСКО-ЈУГОСЛАВЕНСКО ЗБЛИЖЕЊЕ

Г. Вацлав Дреслер истакинути публициста у Пољској стекао је велике заслуге радећи на пољско-југословенском зближењу.

6. маја одржана је седница пољске групе пољско-југословенске антанте штампе у Варшави. На њој је извршен избор одбора пољске групе и утврђен програм рада за пољско-југословенско зближење. На фотографији с леве стране на десно: Председник групе г. Гилжиски, уредник „Пресе Пољске“, г-ђа Кревска, делегат Пресбироа Министарства Иностранних Дела, г.

Вилеки, уредник агенције публицистичке, г. Таилор, уредник агенције „Искра“, г. Рогојски, уредник „Messenger Polonais“, г. Сикорски, уредник агенције Пат. г. Пиларж, уредник „Курјера Порамог“, г. Пузина, директор „Messenger Polonais“, г. Лисовски, уредник „Газете Пољске“, г. Мареш, наш аташе за штампу.

Споменик Вилзону у Варшави

Ускоро ће у Варшави бити подигнут споменик Вилзону, у знак пољске захвалности према великоме добротвору.

Бугарска и Чехословачка

Руско-турско пријатељство

Пре неколико дана обновљен је и проширен руско-турски уговор о пријатељству. На слици: Кемал-паша (лево) и руски амбасадор Сурич после потписа уговора.

14. маја потписан је у Прагу, у Министарству спољних послова, уговор о пријатељству између Бугарске и Чехословачке. На нашој слици г. Др. Васоб, бугарски посланик у Прагу потписује уговор. Десно до њега г. Др. Бенеш, чехословачки министар спољних послова.

25. Јуна

излази специјални овечани

Соколски број

„Илустрованог Времена“

у знатно повећаном обиму.

Огласи се примају у администрацији.

Паневропски конгрес у Берлину

Прошле недеље 17 маја објављен је меморандум г. Бријана француског министра спољних послова о федеративном уређењу Европе које би у главном требало да буде организовано по угледима на Друштво народа, а не на Сједињене америчке државе. Сутра дан је у Берлину поводом тога отворена паневропска конференција којој је присуствовао и г. др. Момчило Нинчић бивши министар спољних послова. Прва званична седница паневропске конференције одржана је 19 маја а присуствовали су јој чланови паневропске уније, међу којима су се налазили претставници министарства иностраних послова, многи чланови дипломатског кора и представници разних државних установа. Конференцији је председавао гроф Кауденхувер Калегрије, а говорио је први министар Рајха г. Вирт. После тога говорили су други изасланици, па је г. др. Нинчић одржао један дужи говор у коме је истакао важност и користи Паневропе.

Паневропски конгрес у Берлину отпочео је у недељу 19. маја увече једним опширним извештајем о раду на удружењу свих народа. На слици: госпођа Ида Роланд држи говор о Паневропи.

Пролећне примање младих девојака код енглеске краљице

Пре конгреса били су примљени новинари у хотелу Еспланади и том приликом је говорио гроф Кауденхувер (стоји); поред њега Р. Бош и Ида Роланд.

Традиционални је обичај у Енглеској: пролетње примање младих девојака из аристократских породица код енглеске краљице.

Тај се обичај одржава и данас. У првој половини маја месеца Краљица прима и упознаје се са свима девојкама из аристократских кругова које су навршиле извесан број година т. ј. кад се задевојче. Перо које имају на шеширу обавезно је и означава племство. Разуме се да се та пера пришивају на шешире према моди и времену.

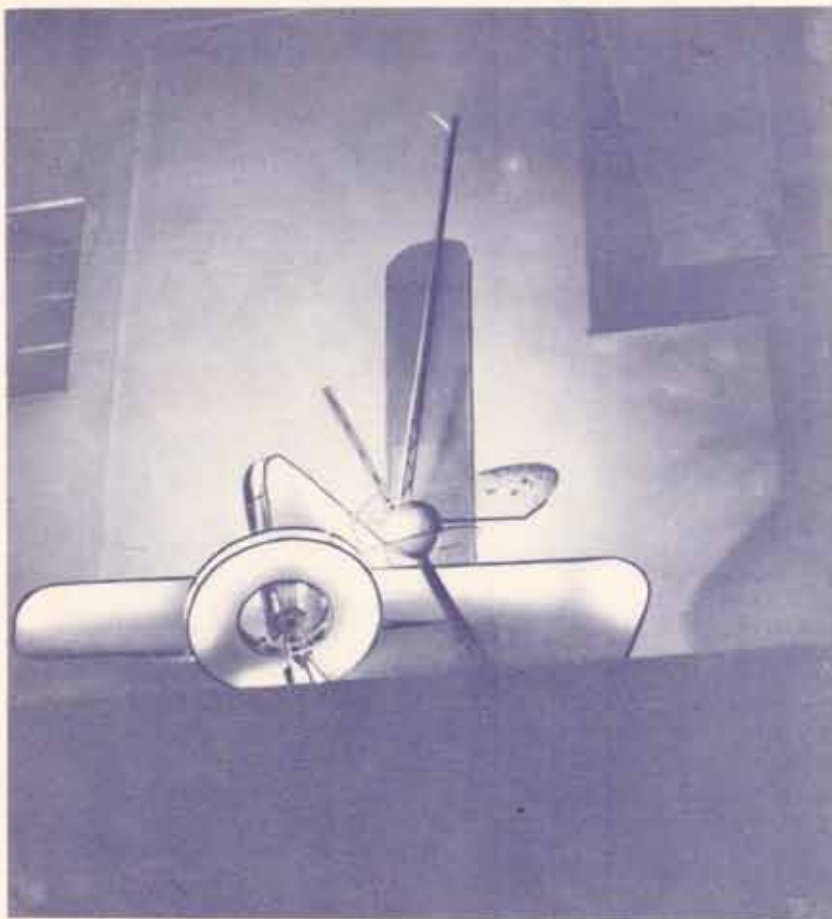

Мис Е. Едвард, снимљена у аутомобилу при изласку из Двора.

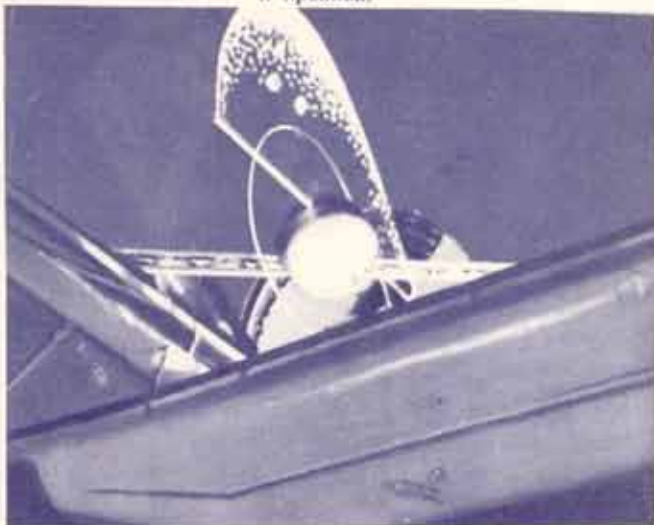

Мис Г. Доран, снимљена у аутомобилу при изласку из Двора.

Музика боја на шрансформаторској Едизоновој станици у Прагу

Последњих дана вршене су у Прагу на Едизоновој преносној станици покушаји са кинетичном светлосном пластиком. Ове покушаје вршила је фирма Тешанек. Ово је прва практична примена дугогодишњих теорија које се базирају на оптичкој кинетици у боји. Ти покушаји воде порекло још из 17. века и данас ће се модерним техничким средствима моћи привести у дело и створити једна нова вештина. Док данас постоје само апарати за светле рекламе који монотонно ређају три боје једну за другом, дотле ће овај проналазак омогућити инансирану хармонију у промени боја и дозволити производан ритам у мешању и комбиновању тонова. Пре два дана вршени су јавни покушаји за публику. Разни облици који примају и мешају боје виде се на овим сликама, али приликом саме акције они су невидљиви, јер их обложе разне пријатне светлости у боји, која се непрестано мења и прелива.

Нов лет преко океана за 20 сати

Авијатичар Мермоз с друговима Дабриом и Жимие-ом прелетео је за 20 сати и 15 минута од Сан-Луја (Сенегал) до Натала (Бразилија). Апарат је хидроавион Лате 28, мотор Хиспано 600 коњских снага.

Транспорт војних авијона

Амерички носач авиона „Лексингтон“ примио је авионе који су сишли на одмор.

Наше слике

НОВИ МИНИСТРИ

На предлог председника владе Њ. В. Краљ поставио је за министре без портфела г. г. Др. Ивана Швегла и Мирка Најдорфера.

г. Др. Иван Швегл.

г. Др. Мирко Најдорфер.

Два страна државника у Београду

г. Лушер

г. Титулеску

Прошле суботе допутовао је у Београд г. Лушер, бивши франски министар рада и шеф радикалне левнице. Г. Лушер је био на паневропској конференцији у Берлину, а сада обилази престонице земаља које су заинтересоване у источним репарацијама.

Истог дана допутовао је у Београд и г. Титулеску, бивши румунски министар спољних послова и посланик у Лондону. Оба уважена госта били су гости нашег Министра спољних послова г. Маринковића.

ВРЕМЕ

ШТАМПАРИЈА
ЦИНКОГРАФИЈА
ЛИТОГРАФИЈА
ОФСЕТ-ШТАМПА
ТИФ-ШТАМПА
РОТАЦ-ШТАМПА

ПОЕНКАРЕОВА 4

ТЕЛЕФОНИ И ТЕЛЕГРАМИ ВРЕМЕ БЕОГРАД

Планинке после освећења.

Освећење заставе II кола планинки

На Ђирида и Методија у 11 сати пре подне освећена је на Малом Калемегдану застава II. кола планинки. Заставу је поклонила Њ. В. Краљица, коју је на овој свечаности заступала г-ђа Лозанић.

Београдска жедња

Г. Милан

Нешић

Г. Никола

Крстић

Нови председник Београдске општине Г. Милан Нешић рођен је 1. фебруара 1886 године у Соко Бањи. Основну школу је свршио у Власотинцима, а Реалку у Београду, где је завршио и технички факултет Београдског универзитета и постао грађевински инжењер. 1910 године изабран је за државног питоца за специјализирање хидро-техничке струке у Минхену и на студијама је остао до објаве рата 1912. године, када је отишао у војску.

После рата Г. Нешић је постао ванредан професор Београдског универзитета; а крајем 1928 изабран је за редовног професора.

Г. Никола Крстић, нови потпредседник Београдске општине рођен је у Београду 20. фебруара 1889. године у старој и угледној београдској породици. Целокупно школовање — основну школу, гимназију и правни факултет — свршио је у Београду. Као студент права од 1907—1911. године бавио се и новинарством и активно сарађивао на београдским листовима. По свршетку студија постављен је 1911. године, за судског писара у Ћуприји и од то доба је стално у судској струци. Као судски писар радио је у Ћуприји, Јагодини и Тетову, Зајечару и Београду. 1922. је постављен за председника Првостепеног суда у Смедеревској паланци. У новембру прошле године дошао је за председника Окружног суда у Београду.

Указом Њ. В. Краља на предлог Претседника Минисарског савета и Министра унутрашњих послова, на основу § 1. Закона од 22. новембра 1929. године о измени Закона од 6. јануара 1929. године, о изменама Закона о општинама и обласним самоуправама, смењени су из Управе општине града Београда: претседник Савчић Милош, инжењер и бивши Министар и потпредседник д-р Заћина Ј. Војислав, инжењер и професор Универзитета, а постављени су: за претседника, инжењер Нешић Милан, редовни професор Универзитета у Београду, поред досадање дужности, и за потпредседника, Крстић Никола, претседник Првостепеног суда за округ београдски.

Бивши основне школе из села Драчева код Скопља дошли су да виде престоницу и били предмет живе пажње целог Београда.

Љубљански железничари дошли су у Београд да присуствују освећењу дома Чиновничке набањачке задруге.

Г. Добриња Милутиновић, првак наше драме био је у Загребу на гостовању, где је одушевљено поздрављен и дочекан.

Једна историјска кућа у Нишу

Кућа породице Христодуло у Нишу у којој је отсео Кнез Михаило 1840 на своме путу у Цариград. За време схизме 1869 до 1872 у истој кући била је патријаршијска капела. После Берлинског Конгреса у овој су кући отсели чланови међународне комисије за разграничење с Турском. За време рата с Бугарском 1885 у њој је био штаб једне команде. За време проскрипције 1841—44 и 1860—64 од стране турских власти у овој кући скриване су српске књиге и одатле тајно растуране у народ.

Наша колонија у Цариграду

Иако мала, наша колонија у Цариграду врло је добро организована и на највећем степену дружељубља. На слици, у средини је наш дописник г. Ђ. Вуклић с једном групом омладинца.

Из наше домовине

ЈУГОСЛАВИЈА НА БЕЧКОЈ ЖЕНСКОЈ ИЗЛОЖБИ

У Бечу ће ускоро бити одржан Међународни Конгрес Жен. У вези с конгресом бечке су госпође приредиле једну изложбу народних рукотворина свих народа. Заузимањем г-ђе Милојевића, супруге нашег посланика, југословенски кутак, који је г-ђа Милојевић лично наменила, био је веома леп и укусно уређен. Две наше госпођице (г-ђа Бајић десно и г-ђа Кондић) биле су обучене у народне костиме и живо допуњавале нашу националну уметност. Бечки посетиоци веома су симпатично пропатили југословенски кут и потврдили да је збиља била велика бештина на тако малом простору дати толику разноликост. На столу је покривач од бега, прибор за кафе, чутура, шарена ускршње јаја и т. д. све наша национална рукотворина.

Манастир Савина код Херцег-Новог.

Бостонске маратонске трке, одржавају се сваке године и спадају у највеће маратонске трке, како по броју учесника, тако и по огромном интересу који оне изазивају у Америци. Ове године, на њима је учествовало преко 300 тркача. Бостонска општина се увек много заузима за ове трке, те је и одредила једну златну медаљу за победника. Утакмица се одржава на врло широком путу између Бостона и Хапкинтона, а дужина стазе износи 28 енглеских миља.

Највећи интерес ове године је привукао сам победник Кларенс Де Мар. Он је стар 41 годину и већ 19 година учествује у Бостонском маратону, а до сад је 7 пута стигао први. Све су очи биле упрте у њега; сви су се питали да ли ће Де Мар и овог пута стићи први. Мар је и овог пута оправдао наде и врло лако стигао први.

Учесници у бостонском маратону, снимљени у почетку трке.

— Победник бостонског маратона Де Мар.

Немачки кронпринц као спортиста

Бивши немачки кронпринц (X) познат је као велики спортиста. Нарочито воли да игра тенис и сад се налази у Палерму, у Италији, где се редовно вежба у овом лепом спорту.

Амерички пливачки савез, пре кратког времена организовао је велике пливачке утакмице, на којима су учествовале све најбоље пливачице Америке.

Мала Пеђи Колеј има тек 8 година а прескаче на коњу препоне водећи још два коња

Мишко и Божићне виле

(Крај)
30

Зачуди се Чича-Губа: хо то данас код њега долази кад је он у тако великом послу? Кад погледа, а Виле уносе у његов дворан малог Меду. „Охо, па то је наш Мишко!“ — рече он. — „Па где је он то био — од куд он у нашем Вилистану?“

Виле му објаснише, а Чича-Губа рече: „Не можемо га тако оставити — опет ће се изгубити. Мораћемо га још данас кући одвести. Чекајте, чекајте — да видим. О, брате, шта ћемо с тим детком? Ево шта ћемо: ја ћу и тако данас да носим у Децију Болницу једну Јелку; његова кућа ми је уз пут, па ћу га предати његовој мами“...

31

За децу

Каучук

Брзо је све готово. На санке је натоварено једно велико Божићно дрвце. — Чича-Губа подиже меду па му каже: „Ту ћеш ти, бато, код чиче да седиш“.

Виле са првенцем дете изнад њих чекају да се они крену на пут. Хоће да виде хоће ли Меда добро бити умотан за далеки пут; а и жао им је да се од њега растану.

Сад се и Чича-Губа попе на своје санке; пребаци једно велико топло ћебе преко својих и Мединих ногу и добро се умоташе. Викну на своје у санке упрегнуте јелене а они полетеше.

А Виле им довикнуше својим милим гласовима: „Збогом пошди збогом! — и срећан вам пут!“

32

То беше дуг али пријатан пут.

Како ли ће му другови завидети, — помисли Меда, — кад га виде на санкама са Чича-Губом који деци на целом свету доноси Божићну радост!

Најзад угледаше Медину кућу.

Рече Чича-Губа:

„Хајд сад, скидај се са санки, па брже трчи твојој кући!“

Меда му се лепо захвали.

Чича-Губа му довикну: „Збогом, Медо, поздравити тату и маму!“

А јелени му са санкама као стрела одлетеше.

Освану радосно Божићно јутро. Меда се пробуди.

Ви ћете, мислим, погодити да је сад Мишку прва мисао била да отрчи код својих чарапа да види шта му је Чича-Губа ниоас у њих и код њих метиуо.

Ту беше кутија пуна војника; кутија са фарбицама; једна поморанџа и две јабуке; фишек са бонбонама; једно стило перо да Меда шврља по хартији.

А код кревета му је стојао врло леп грамофон.

Затим се отворише врата, уђе његова сејка.

„Да видиш бато, шта ми је још Чича-Губа донео.“

Он погледа па се забезекину на једно ново новцато мало — магаре што га је она држала.

— Охо, па то је мој Аишо!“ — обрадова се Меда

Још нисмо ни довршили ову нашу причу о Мишку, а већ смо сазнали да је Мишко имао још један врло занимљив доживљај с некаквом чаробном звиждаљком.

У идућем броју почећемо да доносимо те његове доживљаје под насловом

Мишко и чаробна звиждаљка.

372

Да природа није створила једну ситну бубицу коју научници зову **колеоптер**, данас на свету не би било ни бицикла, ни подморских каблова ни аутомобила. Да природа с друге стране није дала појединим биљкама могућност да се саме бране од штеточина ми не бисмо данас имали каучук.

Па каква је та чудотворна материја од које човечанство има толике користи? Запитаће многи. То је једноставно нека врста смоле коју извесне биљке и дрвеће испушта из своје коре. То дрвеће расте у влажним и топлим шумама где живе ројеви инсеката који буше кору. Место трња или длачице то дрвеће пушта, из своје коре један отрован и лепљив сок који му служи за одбрану, а у исто време и да испуни рану коју је направио инсект.

Користи од ове смоле нису пронашли европски научници. Христифор Колумбо на путу за Америку приметио је да становници Хаитија употребљавају лопте, начињене од ове смоле, а један од чувених морепловаца Торквемада опазио је да Индијанци из Мексика употребљавају ту смолу за импрегнирање одела.

Међутим, каучук у Европи дуго је служио само за прављење лопти и играчака за децу. Доцније је неко приметио да се гумом могу брисати цртежи. Тада је гума била врло скупна. Једно парче од 2 сантиметра плаћало се по неколико франака.

Први који је каучук употребио за исту сврху као Индијанци био је Енглез Карло Мекинтош. Он нам је први дао непромочиво одело, у главном горње капуте, који су по њему добили име. После тога запажено је да каучук не пропушта ни гасове па су га хемичари почели употребљавати за разне тубе. Али, до главне ствари требало је тек доћи.

У сировом стању каучук се на хладноћи стврдњава, али се на топлоти толико размекша да постаје неупотребљив. Америчанац Гудјар пронашао је да каучук постаје отпорнији на топлоти ако му се дода сумпор. Он је био први који је усавршио процедуру која се зове вулканизација.

Помоћу вулканизације сиров каучук може да се претвори у тврд материјал која се зове ебонит. Грамофонске плоче, део од луле који се меће у уста, фотографске тацне у којима ми мешамо све врсте киселина, и т. д. направљене су од ебонита.

Друга врста вулканизованог каучука је еластична гума од које се може направити све што се жели: завоји за каблове, црева, гуме за аутомобиле, лопте итд. Десет пуних година радио је Гудјар на усавршавању

свога изума и на жалост за све то време био је предмет исмејавања. Триумфовао е тек 1844. године.

Од тога доба почео је напредовати циклизам. Само, прве гуме на точковима биле су пуне, као данас на теретним аутомобилима. На срећу у последњој четвртини деветнаестог века Жан Данлоп из Дублина почиње да уводи „шлаухе“ тј. унутрашње гуме. Ова мала усавршеност направила је, као што сви знамо, читаву револуцију у напретку човечанства јер аутомобили стижу и тамо где железнице неће моћи продрети кроз сто година.

Како се најлакше множи са 99

Узмимо да треба да помножимо ма колико велики број са 99. Ако заданом броју допишемо две нуле број би био помножен са 100. Али нама треба да број буде помножен са 99 а то значи да његову вредност треба одузети од тако добијеног производа. На пр.: број 9.876.543 да помножимо са 99. Ради се најбрже овако:

$$9.876.543 \times 99$$

$$987654300$$

$$- 9876543$$

$$977.777.757$$

Деца владари

Румунски краљ Михаило који је тек напунио 7 година данас је најмлађи владар у Европи. Популарна је анегдота о томе како је он, кад му је речено да је постао краљ, питао да ли ће му остати играчке. Наравно да му је то обећано врло радо и он је пристао да прими круну.

Сличну судбину имали су, од живих владара и шпански краљ Алфонс Тринаести и холандска краљица Вилхелмина.

Алфонс Тринаести није чак ни био престолонаследник јер је рођен после очеве смрти и одмах постао краљ, а прича о „нашој малој Вилхелмини“, како Холанђани зову своју краљицу, личи на причу из царства вила и краљевина. Стари дуди се врло радо сећају, а историја ће такође забележити како је Вилхелмина, као детету, екшитар био врло тежак. Она је чак успела да једнога дана убаци у поштанско сандучице писмо са адресом: „Моје народу“, које се брижљиво чува у дворској архиви. У писму се краљица жали на тешке лекције које мора да учи за добро Холандије.

Нове скривалице

Пасло неко стадо газела. Вребала их два ловца, уговоривши да пазе братски на знак. Један ипак опали пре, промаши и расплаши лов. Други промаши такође, али га то разљути тако, да га га распали по глави.

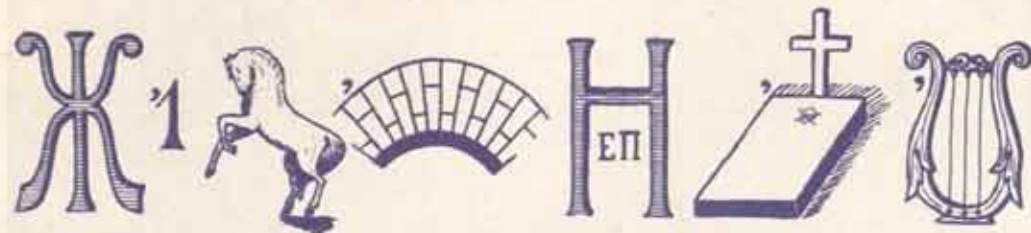
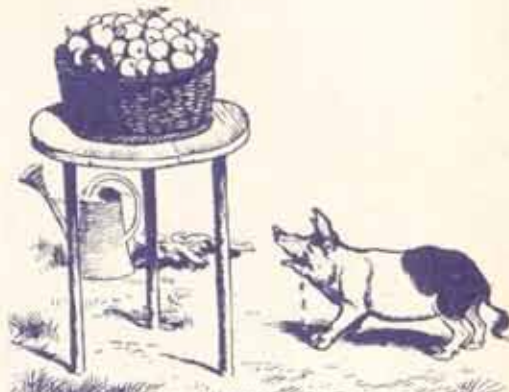
У овој причици, поред газела, крију се још шест животиња. Од њих газеле нису знале ни за једну а ловци само за једну. — Читајте полако, растављајте речи на слоге а ове састављајте уједно, према потреби, па ћете открити и остале животиње.

Решење у идућем броју.

ПАМЕТНА ГИЦА

Једна гица гладна јабуке наишла високо на столу. Кад би која стишла Њој би доста било; који комад само И не би тражила да јој друго дамо.

Гроктала је једна, па је онда стала И смислила друго да би корпа пала. Измислила начин без лаоме и вике, Шта је даље било нека кажу слике.

Где ли сам стигао наочаре?

Modes

Грешница Терн, чубена коли-фудска глумица носи вечерњу тоалету од пронога тафта комбинираних с кристалним перлама.

Париски кројачи ће ове сезоне завести једну нову моду на плажи у Довилу; преко костима за купање даме ће носити танке прозачне огртаче оперважене перјем.

Виконтеса Рошфоко у својој вечерњој тоалети са жакетом од свице оперважене крзном.

Најновији енглески модели пижама за плажу.

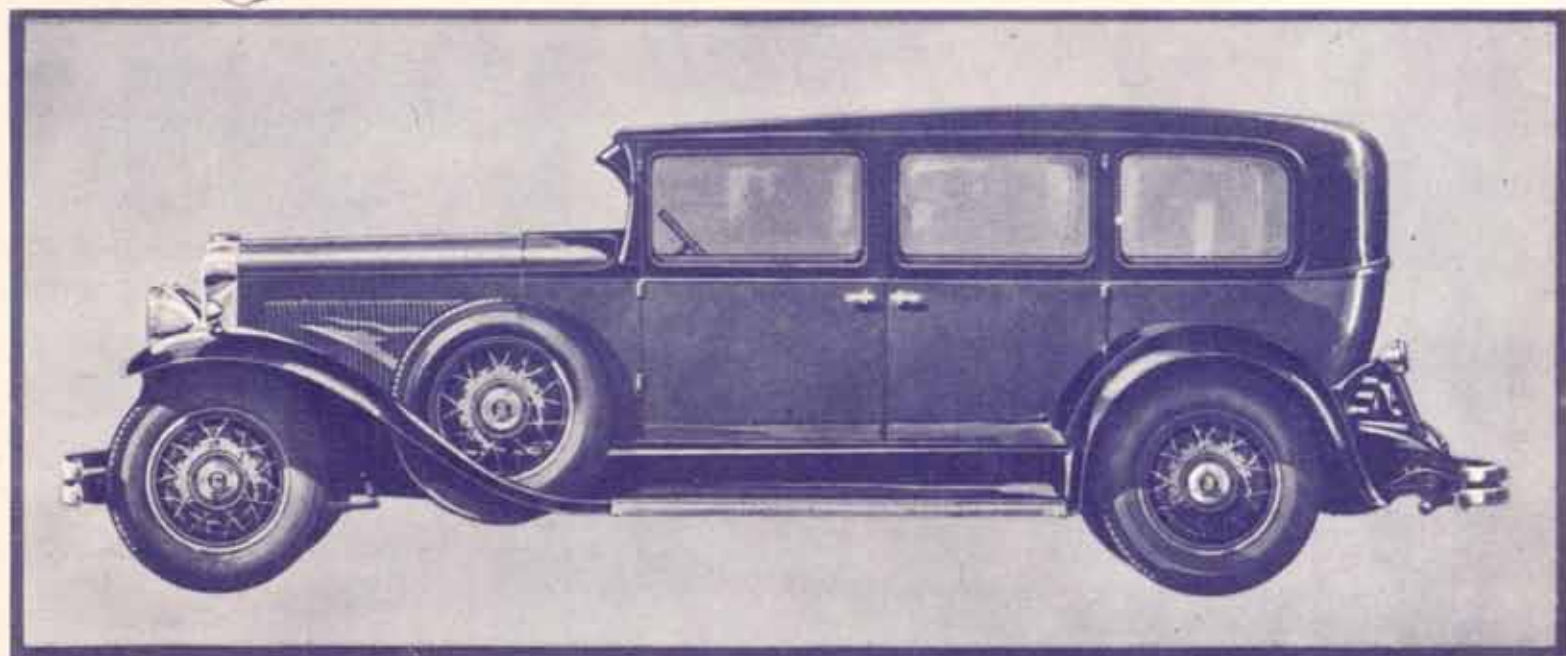
Последње три године шешири се све више носе забачени и та се тенденција продужава („Journal des Modes“).

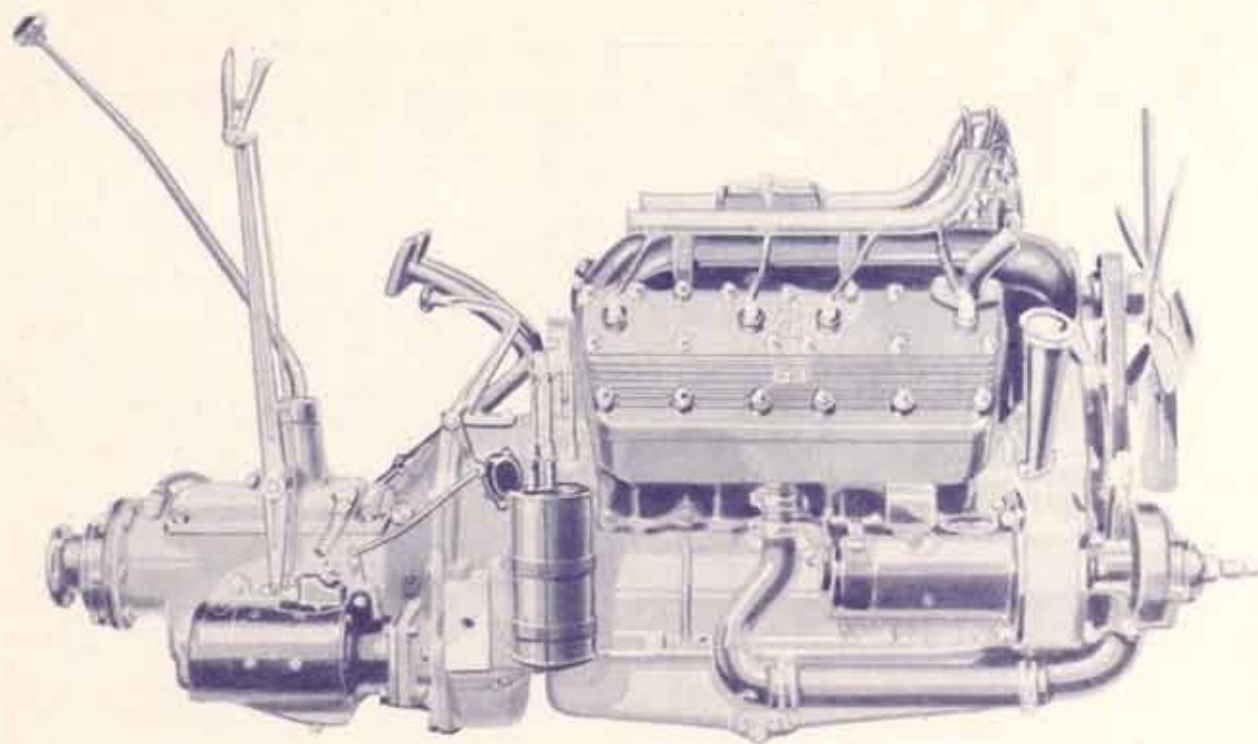
Ципеле с два лица, односно са две различите стране врло су модерне у Паризу у овој сезони.

La Salle

„Импернал Седан“ са седмим местима

Најомиленија кола међу угменим аутомобилистима читавог света. Не само због њихове брзине и солидности у изradi, него и због ванредно лепих линија. Оба кола, која су саграђена на принципима Кадилакове солидности, стекла су своју велику популарност у целом свету.

Генерално заступништво за Краљевину Југославију

АУТО-ОМНИА

Лазара Л. Милићевића • Београд • Краља Александра ул. 11 • Тел. 39-52

Поред кола Кадилак — Ла Сал, наша фирма заступа и продаје аутомобиле Окланд, Понтијак и Шебролет. Фирма води модерну радионицу и гаражу, искључиво за власнике њених марки кола.

Вештина у лепшавану од БИРТЕЛИ-А ПРОФЕСОРА ЕСТЕТИКЕ НА СОРБОНИ

ПУДРОВАЊЕ.

Разликујемо три начина пудровања: 1) Пудровање лица, које зато није приправљено, може да одговара само за јутарњу шминку, јер изискује мало пажње. Пудер у камену одговара му врло добро. 2) Пудровање приправљеног лица т.ј. на подлози нешто је теже. Напуните добро вашу пуфну пудером и стављајте га на лице „тапкајући“, то је врло важно, јер не повлачећи пуфну по лицу на коме је подлога тиме је не премештате, као ни остала ретуширања. Почните од чела. Пудер узимајте често, да би га крем био што више. Кад сте тако добро покривени пудером узмите парче вате и лако додирујући отстраните сувишан пудер. Ако сте радили овако, пудровање мора лако да испадне. За ову врсту пудровања потребан врло фини пудер.

Избор пудера изискује нарочиту пажњу што се тиче његове природе и боје лица. Он мора да је: 1) Сув за масне коже, 2) Мора да пријања добро на суве коже, 3) Мора да је мастан и врло добро да пријања за пудровање деколте-а.

Избор боја врло је различит. Треба да изаберете ону боју која је у потпуној хармонији са бојом коже вашег лица. Да погледамо укратко разне боје за разна лица:

1) Беле лица: бирати у роза тоновима и у тоновима боје меса. 2) Тамнија лица: бирати светло окер и цигласто окер. 3) Тамно лице: бирати цигласто шер окер.

Ако хоћете да вам је лице бело, није довољан сам пудер; треба претходно да направите подлогу (под 3) а тек онда да метнете пудер.

ЈУТАРЊА ЛЕПОТА.

Ако не излазите нигде, боље је да оставите коју на лицу да слободно дише. Тек нешто пудера и мало ружа на усницама довољно је за јутарњу лепоту!

ДНЕВНА ЛЕПОТА.

Дневна шминка мора да је дискретна, али у исто време она мора да испуњава своју улогу — улепшавања. Продукти који добро упијају и топе се као и избор боја играју велику улогу. За дан су потребне ублажене боје. Направите подлогу са вашим кремом, затим ставите један мастан руж, који није сувише јак. Метните га свуда, где је потребно, на образе, удаљености итд. Затим се пудрујте и пређите нарочитом четкицом преко обрва и трепавица, а затим шминкајте трепавице и поправљајте обрве. Ако су трепавице црне довољна је шминка на капцима. Боју изаберите у чађавим тоновима. — Што се тиче бојења усница, ту не претерујте, али се трудите, да добро направите форму. Кад сте довршили погледајте све добро, те ако треба поправите.

ВЕЧЕРЊА ЛЕПОТА.

Да видимо како треба да се спремамо за вече. (Ви сте пред великим огледалом, испред вас је цела шминка, мало ручно огледало и убрис о који ћете брисати руке.) Како идете на бал бићете под једном моћном белом и титравом светлошћу. Ставите доста „crème de beauté-a“, размажите га, али врло лако да не би продор сувише дубоко, а одмах затим обновице, тај процес са кремом за подлогу бр. 3 и то боје меса

(„chair“), па га размажите бриљиво.

Пазите на савршену правилност ваше подлоге. Пустите да се мало осуши а кад осетите да се не лепи под рукама, правите ваша ретуширања и метните боје. Како и где треба, да метнете боје то је изложено у прошлим бројевима. Кад сте то свршили пређите на пудровање, које изискује бриљиву пажњу, нарочито што се тиче давања сувишног пудера. Тада пређите на очи. Ако употребљавате продукте, који дају очима сјај, тада најпре каните неколико капи тога продукта у очи, а тек онда пређите на сенчење капака. Боју можете бирати између: чађавог, окер и лако плаваког. Где ћете метнути боју то већ знате, јер је о томе било говора. Затим метните мало ружа у углове очију и продужите их „дигитом“ према слепоочницама. Наставите за шминкањем трепавица. Обрве оцртајте јак, али ако сте плави не претерујте. Сада уста, која треба, да намажете течним ружем, јер хоћете да сте лепи. Метните доста боје јер на светлости она неће никад изгледати претерана. Тада узмите мало огледало и погледајте добро цело лице. Ако треба поправљајте, и напослетку се напудрујте још једном, изостављајући чело. Ни једна црта ни једна боја не сме да се зауставља нагло, све мора да се пудрује једно у друго. Ако сте радили овако уверени смо да ћете по свршеном шминкању сами себи морати признати да сте лепи!

КОЖА.

Све коже можемо у главном да поделимо у три врсте.

1) Масна кожа. Код масне коже имамо готово увек видних знакова, нарочито у дну носа (сл. 49.). Она је масна и светла се, а на њој се најчешће налазе црне ситне тачкице. Такву кожу треба прати топлим водом и врло финим салуном (фини сапун је неопходно потребан). Кад је кожа чиста метните крем који је приправљен нарочито за масне коже. Добро би учинили када би се што се тиче крема са вашим доктором посаветовали.

2) Средња или нормална кожа се одликује тиме што се ни мало не светли, а под руком је глатка и мека. (сл. 50). Такву кожу најбоље је прати хладном или бар млаком водом.

3) Сува кожа. Такве су коже рапаве под руком, а изглед им је такође рапав. (сл. 51.). Такву кожу треба прати млаком водом и масним врло финим сапуном, а затим испрати млеком или неким другим течним продуктом, нарочито за то приправљеним. Ако је кожа и поред тога течниог продукта остала сува, метните на ваше лице крем за ноћ, који ће оснажити, а уједно и ублажити вашу кожу.

Вечерња нега. Као опште правило важи да се шминка не сме никада задржати преко ноћи.

Мислимо да вам дајемо сувишан савет говорећи вам да морате увек пре спавања дати потребну негу вашем лицу. Што се тиче воде, најбоље је употребити прокувану, или метнути у њу нешто, што ће је разблажити и направити мекшом, те ће тако бити у неку руку стерилизована. Затим пустите коју да се мало осуши и одморите, а онда ставите крем, који вам одговара.

Вазелин не мењите ни у којем случају, њиме можете скидати шминку, али он несме дуго остати на лицу.

Дневна лепота. Преко ноћи кожа се одморала, те ће се то ујутро видно опазити на вашем лицу. Особе које су пре спавања ставиле на лице неки производ морају се ујутро прати, као и увече, док особе, које нису дале лицу никакву ноћну негу неким кремом или текућим продуктом, не требају да се перу сапуном. Довољно је да лице испљускате прво млаком, а онда мало хладном водом, јер ледена вода није добра ни за једно лице.

Суве коже не треба у опште прати са другом водом осим млаком. Реакције вруће и хладне воде су одличне за очвршћење коже оних особа, које се на то могу привићи. Ипак за сваки случај, било би добро, да томе прању претходи једна мала масажа, која би спречила могуће незгоде.

Али за аутомасажу су потребне мале лекције, јер колико једна добра масажа може учинити добра, толико рђава масажа може учинити зла.

Кад су све могуће ваше неге готове приступите шминкању као обично.

Особе које желе да у току дана обнове своју шминку било за чај, вечеру или соаре, приморане су да одстране потпуно прву шминку, која је упила много прашине. Довољно је да имате неки производ за скидање шминке, а затим да исперете коју, која ће се тако опоравити, те ћете моћи поново лепо и успешно да се нашминкате.

Свршавајући своје дело писац завршава речима:

Верујем да вам је читање „Вештине улепшавања“ отворило многе нове хоризонте, што се тиче начина, како да изразите и подигнете вредност вашим природним дражима тако и да послужите у животу једно срећније, боље и лепше место.

КРАЈ

КЊИЖЕВНИ КОНКУРС ИЛУСТРОВАНОГ ВРЕМЕНА

Пријем приповедака послатих на конкурс закључен је 25. о. м. до кога су дана стигле приповетке под овим називима:

Надреалистички романтизам.

Кобна слика.

Тајна.

Залеђене сузе.

Венецијанска касета.

Ружичаста куверта.

Мотив из Палилуле.

На покошеној трави.

Врати се...

Прича о младој Павловици.

Новинарска пошта.

Ибарски узласи.

Чекање.

Моје сећање за време рата.

Сустрет.

Свет је свуда исти.

Плава госпођица.

Снаја и девер.

Снег.

Сузе.

Беху дани.

Бела кућница.

Госпођо, могу ли под ваш кишобран?

Рат.

Глумица.

Сви играју фокстрот.

Проклетство на перјану.

Под шифром 13.

Заседа.

Чича Павлова женидба.

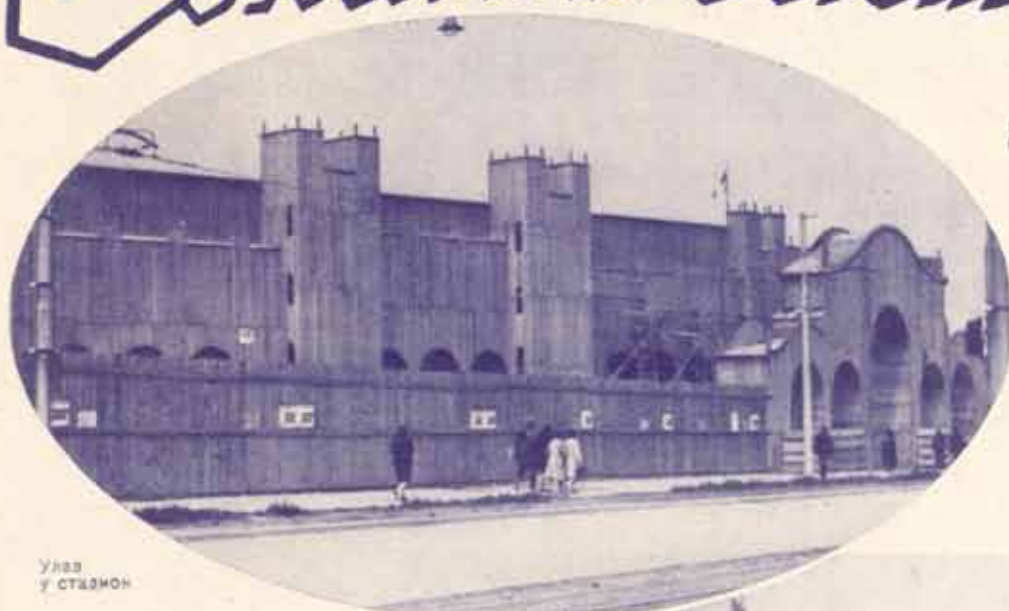
Ураник.

Букет ружа.

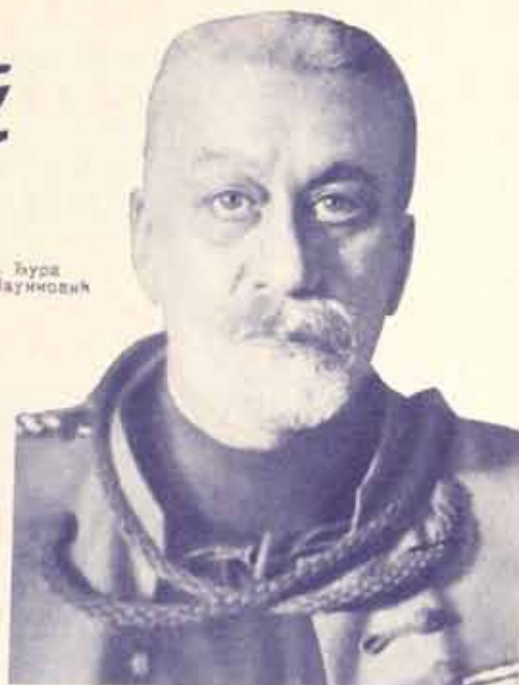
Песимист.

Жири је отпочео рад и резултат конкурса биће објављен чим жири донесе одлуку.

Соколки Слет

Улаз
у стадион

Г. Ђура
Пауновић

Припреме за Соколки Слет грозничаво се завршавају. Тих дана Београд неће бити само зборно место наших и других словенских сокола. Тота дана ће Београд примити многе и многе госте из целе наше земље, госте који ће појурити у престоницу да виде на окупу све соколе, ту нашу одушевљену и организовану масу, у којој узимају учешћа сви, сви! Од деце до старана; од унуке до бабе.

И та организација претставља данас снагу нашег народа. Величину југословенске идеје, гаранцију за лепу будућност наше домовине!

Поглед на ланку ст. В. Колача

Ген. секретар Г. Брозовић

Слетски Одбор, којим управља Г. Ђура Пауновић, а чије послове носи на својим леђима неуморни секретар Одбора Г. Брозовић, брат из Загреба, учинио је све да сви велики наши прођу у реду и да сви учесници буду збринуте колико се боље може.

Најважније питање, смештање гостију, дало је одбору највише посла. И ако су се Београђани показали као и увек предусретљиви и готови да и овога пута докажу своје гостољубље, ипак је одбор издао овај проглас:

„Грађани Престонице,

Свесоколки слет биће најлепша манифестација нашег здравог националног живота. Пред вама Београђани стоји дужност да као добри домаћини сачувате част Престонице.

У Београд долази наше Соколетво као поборници зараде са-

дешности и лепе будућности Југославије. Долазе нам и словенска браћа, да покажу своју соколку и братску љубав према нашем народу и Београду. У Београд долазе цивили и војни претставници пријатељских народа, да се поклоне сјајној историји нашег Београда.

Београђани,

Извршите сви своју дужност према гостима и части Београда. Својим искреним гостољубљем испуните срца свима соколима и гостима топлим и трајном успоменом на слет и Београд.

Грађани Београда,

Одазовите се позиви слетског одбора и пријавите слетској канцеларији колико гостију и сокола можете примити о слетским данима.

Слетски одбор“.

Београђани су се већ почели одазивати обоме позиву. Свакога дана велики број грађана, који би желели да приме госте пријављују се слетској канцеларији.

СНОЊ У АТЛАНТУ

Роман

Пол Зиофенер

Тони Мур, члан аустријске делегације на Конференцији Мира у Паризу 1919. године, изгубио је у рату сбе. У једном тренутку бола Мур бежа у Париз.

Детаљни мање чудни случајем у кћу руског избеглице Наполеона Мелихова, бога је невољно убие неколико минута пре тога. Госпођа Мелихов одбегла га је својом ћери Татјани.

Лена Рускиња имала је исте очи, као неговна побојна жена. Од тога тренутка није више имао снагу.

Мур је био противан браћу Татјане и кнеза Родне Војн је баш тих дана испросио. Мур се утврдио да постоји тајна веза између Татјане и невоља непознатог лица. У тренутку потписивања уговора, један странак, Педро Гланор, цела ошта ушима на рфе Татјану и бежа с њоме. Убрзали су се на брод, за Америку и неговна наса отишавали у Њу-Јорк.

Гланор имао велике пословне везе и заједничко уговоре о петроградским изборима, Татјана га је волела сбе више, али јој је често падало тежило што се Гланор више занима пословима него њоме.

После бегства Татјане живот Муров својим се изменио. Он је вратио и гледао да савиша пуну адресу. Убица Мелихова био је пронађен. То је био Халиф-Бел, секретар месовостанске делегације и пријатељ Муров. Мур у то није веровао. Посетио је убицу и овај му је признао. Мур је било тежило. Ушито је сбе могуће да пронађе Татјану, која је бег почела побег неспешна услед сурвине пословног држања Педре Гланора.

јасин да је тај покрет нарочито управљен против странаца.

Какав је заједнички интерес имао Педро и Ку-Клукс-Клан? Ове везе са једним таквим друштвом које је желело да ослободи Америку од нежељених лица зачуднише у толико више Татјану, што је међу посетиоцима, који су с времена на време долазили било и оних који су противни кажњавању Ку-Клуксера.

Изненадила се кад је чула да неки од њих говоре руски; њено фино уво више пута је познало сељачки акценат. Једнога дана, док је она очима пратила једног од њих, Педро јој приђе са стране:

— Индивидуа ти се не свиђа? То ме ни мало не чуди. То је Голосочков, убица царев.

И, док га је Татјана гледала, нема од узбуђења, он додаде:

— Ти се чудиш што му стискам руку? Чекај мало! Ускоро ће бити зван у најпављенија друштва. Он има врло добре везе, овај Голосочков; он је потребан човек, човек од вредности!

Свега се тога Татјана сећала док се шетала стазама Мадизам Сквера. Слика Надежде Сергеевне ретко се појављивала у магли која је обавијала овај нови живот, али Татјана је често видела слику свога оца. Често, чинило се да у малом тајанственом салону није затворен Педро Гланор већ Николај Меликов, као да је своју тежку главу подбочио, као оно некада у Бурахану. Требао је прилично времена да размисли док се сетила да је њен отац мртав, да је убијен.

Ко је био убица? Гланор је саопштио да су затворили Хелиф беја; причао је новост, као по обичају потпуно миран, без и мало узбуђења. Али Татјана никада се није могла смирити од помисли да постоји тајна веза између њеног мужа и злочина. Једна авет увек је пратила. Кадакда је личила на Кинг Клегла из Мидлевиста, каткад на ујасног Голосочкова: „он је потребан човек, човек од вредности!“

Већ је захладило, кад се Татјана пред вече одлучила да се врати. Ишла је лагано и застала је за један тренутак пред Флагином Булдинг, на излазу парка. Усправна линија високе зграде — двадесет спратова са једним прозором на сваком спрату — секла је грубо простор. Стигла је поново у Њу-Јорк, у вечито комешање које заглашује уши и занима све живе силе Педре Гланора. Растојање до Плаца хотела није било велико, али је изненада снађе несвесности и она се ослони — каква несматрениост! — на руку црнца који отвори врата.

По обичају, у то време Педро се још увек налазио у послу; те се изненади кад га виде обучена, и како ужива у пламену сода крема, као какав безбрижан гост. Чим опази Татјану, весело је поздрави својим „хало“ и није прекоревао, преко сваког очекивања, што је наредила да се ауто врати и што се сама шетала. Одмах и за њу наручи један сода крем и рече да су позвати још исто вече, у Метрополитен Оперу. Г. Кингслеј их чека у својој ложи. Према звонком гласу Татјана је погађала колико се он осећа задовољан.

Кингслејеву су станавали једној малој вили индијског стила, сазидаој по моди, на крову једног облакодера. Около је била башта, улична ларма није се чула и није било суседа. И ако није био један од првих

у Њу-Јорку, салон Кингслејевих био је на гласу и бити ту позван довољно је да се добије велики круг друштвених веза. И ако Татјана није желела да буде најлепша у друштву, радо пристаде, као на оправдано задовољење, тим пре што је позив био од госпође врло разговорног г. Кингслеја. Она је била узбуђена када је отишла у Оперу са Педром Гланором.

Кингслејеви су припадали „златном капиталу“; имали су ложу на балкону. Више ми је личило да припадају неком клубу него „златној потковини“, како су звали овај ред ложа, које су биле приступачне само моћном капиталу; оне су биле својина старих породица, које су пре четрдесет година основале оперу, и чија су имена уписана у „Социјал Регистру“ у Њу-Јорку. Кад Татјана заузео место у предњем делу ложе, стотине догледа су је посматрали, из свих углова сале. Г-ђа Кингслеј поред ње имала је ниску од смарагда; крупно камење које је светлило у њеној коси, у ушима и на једном танком ланцу од платине, који је висео о врату. Татјана је носила златно прстење; њене велике дубоке очи, изгледале су живе, одморне, тајанствене и мрачне.

Харолд Кингслеј говорио је са неким г. Лидером, о коме се често говорило у последње време. Дошао је из Бремена да оспује једно ново бродарско друштво, са американским капиталом, али говорило се да је он поглавито дошао да повуди Вал Стриту много већу и улазнију улогу у немачкој индустрији. Ма како било, његово бављење у Њу-Јорку тумачено је као први покушај зближења, после рата, између Немачке и Северних Америчких Држава.

Татјана је знала да њен муж жели да се састане са г. Лидером. Стога се изненади кад спази да се он не жури да се с њиме састане, и само што га је брзо поздравно, он седе крај г-ђе Кингслеј, на место које је најпре имао шпанолски виолиниста, кога је Татјана још на броду познавала.

Своје концерте у Америци завршио је, и виртоуз се спремао да приреди у вили г-ђе Кингслеј свој опроштајни концерт, на који је Татјана позвана од стране г-ђе Кингслеј. Музичар је на један знак, уступно Гланору место; повукао се, као случајно, до другог краја ложе, иза Татјане. Да би скрио радост коју је имао због овог изненадног сусрета, он поче говорити о Њу-Јорку. Хвалио је његову лепоту. Погледа, са висећих паркова, на дубоке кубистичке улице, чак до мора, није било нигде сличног у свету; огромни прекоокеански бродови чинили су састав вароши, као на другом месту трамваји. Немогуће да се заборави да се налази у средишту света.

Оркестар је свирао. Сезона Опере је давно завршена, али славна талијанска певачица Булија Сандерини давала је гала концерт.

Татјана је гледала у Педре Гланора, који је главом надвишивао све своје суседе. На његовом младом и одлучном лицу читала се независност и смелост. Татјанино срце је узбуђено куцало; мало час, док је Шпанолоц ћеретао, она није испуштала ни једне речи из разговора свога мужа и г-ђе Кингслеј. Говорили су о ранијим састанцима, за које Татјана није знала. Он је причао о хаљинама које је Естела носила; нарочито је говорио о једној коралине боје.

Од куда да Педро Гланор познаје ха-

И не знајући Педрове планове, осећала је да њему сва припада. Чак и кад се одмара, он је лично на мотор чији покрети комешају ваздух. Никад није видела да неко ради на његов начин. Никад није писао, никада диктирао, није имао секретара. Његова активност је недостижна. Ишао је у посете, и још више је примао; око половине разговора, остављао је да други говоре; ови преговори су му узимали читаве дане, често и један део ноћи, и кад неки посао заврши он је био одморан и спреман да започне други. Дешавало се после неке нарочито дуге седнице да оде да пробуди Татјану и да је позове у шетњу аутомобилом.

Везе Педре Гланора нису се ограничавале само на важне личности из Вал Стрита и Бродваја; и други су долазили, често нагледа сумњива, да га траже; њих није представљао Татјани и није их заустављао да ручају. Примао их је у једном одвојеном малом салону и забрањено је да га узнемиравају док са њима говори. Једнога дана, међутим, Татјана прекрши наредбу јер је г. Кингслеј чекао на телефону; она нађе прата заклаучана, дуго је дупала, нико није отварао.

Други пут, седела је у великом холу са г-цом Жан Делаби, кад један од оних тајанствених посетилаца напусти хотел. Жана је била кћи једног општинског чиновника којег је Педро тек почео посещивати, да би га напустио кад му се учини да му није више та веза потребна. Није се обзирао на пријатељство које је Татјана имала према Жани Делаби, чија се скромност и обично понашање њему није свиђало. Међутим, Татјана се навикла на ову нову пријатељицу, која јој је правила друштво кад је Педро био одсутан.

Кад тајанствени посетилац пређе хол, Жана Делаби, не знајући да он излази од Гланора и желећи да Татјани покаже једину личност американског друштва, шапну јој на уво:

— То је Кинг Клегла из Мидлевиста!

Био је то човек висока стаса, широкх плећа, изгледао је на пуковника у пензији. Жана је причала о покрету у „Јавоској бради“, Едварда Јуинг Кларка и његових емисара, чланова Ку-Клукс-Клана. Она об-

лину г-ђе Естеле Кингслеј? Шта је то требало да значи? Татјана је тражила објашњења, али није могла себи дао бјасни. Са свих страна, слушала је нежна шапутања, љубав је кружила око ње, назад, завеса се спусти, пљескању краја није било. Један сопственик из Тексаса, и један фабрикант из Оклахаме, уђоше у ложу да се представе Татјани; изјавише да је њена лепота сензација вечери и то већа од славног гласа Ђулије Сандерини.

Изашли су у други део ложе да потраже да се освеже. Педро Гланор је разговарао врло живо са г. Лидером, док се г-ђа Кингслеј старала о својим гостима. Кад звоно зазвони, г. Кингслеј заузео место крај Татјане; Гланор се постарио да се задржи позади ложе још неко време са г-ђом Естелом, али узнемирена Татјана то опазиле. У једном огледалу, она је видела како се нагао над Естелом и како јој пољуби врат.

Ствар чудна, њена прва мисао била је г. Кингслеј. Она чврсто узео за руку, не обзирајући се да се то њено узбуђење може рђаво тумачити. Г. Кингслеј већ је разрогачио своје велике очи, али се она брзо прибра и правила се да се једино занима песмом Ђулије Сандерини. На крају претставе, она се топло захвали Естели Кингслеј за пријатно вече.

VI Мотор

Објашњење је било кратко. Педро није порицао. На могућност неког неспоразума између њега и Татјане није помишљао. Смејао се без икаквог стида, као неки дечко.

— Проклето огледало! узвикну он. Како се могло милити на сличне замке у једној ложи у позоришту.

Није његова кривица што је Татјана спазила. Само да г. Кингслеј ништа не посумња! Она га је смирила.

— Толико боље! рече Педро умирен. Срећно сам се извукао.

— А ја? упита она.

— Ти? одговори он зачуђен.

На помисао да треба да даје рачуна о својим поступцима није пристајао. Ни Татјана, нити ико други није имао право да ограниче његову слободу. Он је њу желео, она је пошла са њиме; то није њена брига. Она се много занимала стварима које је се не тичу. Шта је требало да она наиђе, онога дана је прошао Голосчоков? Зашто је ухвалила свога мужа кроз огледало? Он је хладно прекоревало; затим погледа у часопис; чекали су га.

То вече донео је Татјани огрлицу од перла, те она престаде да плаче. Био је необично расположен. Како није никога очекивао, брзо су вечерали да би што пре ишли да играју. Похвално је Татјану колико је напредовала. Други играчи начинише круг и уживали су да посматрају лепи пар, који престаде да игра када и музика, врло касно у ноћ.

Татјана се сада уверила да је Педро Гланор не воли и да, у осталом, љубав у његовом животу није ништа значило. Љубомора на њега није ништа утицала; ни-

какав прекор није га узбуђивао. Зашто је она пошла са њиме? Осећала се као да је потиштена и да јој прети необична опасност. Да се и даље подаје Педру чинило јој се да греша против природе. Међутим, она је остала упорна свему што претстоји, као омађијана равнодушностју свога друга, чија је савест била потпуно мирна. Да ли се он покоравао наређењима Кинг Клегла из Мидлвиста или страшног Голосчокова? Да није саучесник Хелиф беју, који је јавно признавао да је кривац? Тајна се није могла прозрети као и првих дана.

Посете Естеле Татјани постале су све

њеног мужа. Њен деда, Едвард Паркер, био је, у своје време, са Џоном Блаером и Доном, власник жељезница у Варену, које су ишле од Њу-Жерсеја до Пенсилваније и коју су дошње уступили, са великом добити друштву Делама-Лакавана-Вестери. Њен је отац проводио један део године у Енглеској а проводио је оно друго време на своје имању, које је уредио по шкотском стилу. Ложу у Метрополитен Оперу такође је наследио од Паркера, али велике суме које су требале Естели за њен начин живота давао је Харолд Кингслеј, јер је имање Паркерова подељено међу многобројне наследнике.

Харолд није био приман код најбољих њујоршких породича, јер се није занимао неким одређеним пословима. Виђали су га час у једној групи, час у другој, најчешће онде где су се најмање надали, и чим би остварио неку добит одмах би посао другога уступао. Сада су много говорили о његовом раду са Гланором, о коме су кружиле најфантастичније приче; велика активност онога дошљака била је тајанствена; његово ортаковање са Харолдом Кингслејем узнемиравало је Ваал Стрит; канцеларија коју је од скора изнајмио у облакодеру Вулварт пажљиво је надгледана.

Међутим, Гланор се први да не жели да на себе привлачи пажњу људи од посла, он се истицао и стварао утисак да нарочито воли разонођења. Ишао је на уметничке забаве код г-ђе Кингслеј, и ако је на лажи изјавио да један потез гудала исто тако не воли као крокотане митраљеза. Занимао се за мислосреће, играо је голфа са Естелиним оцем, у Вичестер Конти клубу, и у томе спорту био је раван професионалцима, стога га је стари Паркер врло ценио. Он га је упознао са Ришардом Бурном, један од најпознатијих у Њу-Јорку, члан управе у више највећих банака, и чије се богатство ценило на пет стотина милиона долара. Преко Ришарда Бурна упознао је Арчибалда Дајтона, оснивача моћног друштва за конструкције у Њу-Јорку. Овај га је позвао у госте на своје имање, које је било близу места Албани, на реци Худсон, где су провели један део лета.

Нико није знао тачно порекло Гланора, али већ је постало обичај да се неко нагло уздигне а доскора је био непознати такмац. Гланор је лично на једнога од ових срећника. На питање: „Који је овај млади човек?“ Тома Паркер, Ришард Бурн или Арчибалд Дајтон одговарали су: „Прави враголан!“ И ово неколико речи пропраћене дугим осмехом више су вределе, него отворен рачун у банци. Нису знали за намере непознатог, али се осећало да, скривено, он има моћних савезника.

Изванредна лепота Татјанина такође је отстранјивала општу радозналост. Неодољива драж ове младе жене изгледало је да долази из чистог извора као и убедљиво самопоуздање њеног мужа. И њено порекло било је тајанствено. Већ одавно, она је признала Естели Кингслеј да њена породица није из Литваније, већ да су Руси.

(Наставиће се).

чешће и чешће. Г-ђа Кингслеј била је жена необично образована, по мало извештачена; њено обожавање великих дела било је неограничено. Она је основала, за књижевност и лепе вештине, у Америци нарочите награде, које је раздавала сваке године, и томе је председавала. Музичари који су долазили из Европе у њеној кући увек су налазили публику која им се дивила и говорило се, у шали, да су све забаве у Сједињеним Државама почињале и свршавале пред Визијом Петра Плугама, уметнички рад висок шеснаест, а широк осамнаест стопа, радио је Вилиам Лаглан, и украшавао је велику салу виле Кингслејевих.

Естела је била пореклом из једне старе породице, из породице старије од породице

Јеловник

За наредну недељу

Овај јеловник издати је за грађанску кућу за четири особе нормалног конституција. Необичнија јела одвојено су.

НЕДЕЉА

РУЧАК: Супа од шнаргла.
Пунени шнари, салата од хромпира.
Шнитови с јагодама. (Шнаргли се тесто које за лепу миту од петори шнаргла бутера, растави се у биску и испече. Треба пазити да не прегори. Извади се из пећи и посује са доста јагода. Јагоде су раније стављале у ситноме шећеру. Јагоде треба сачувати да покрију тесто. Преко јагода се метне тврдо упуцана пена од беланаца, измучених са врљом добро шнитованим шећером. Пошто се пена посује по јагодама, брзи се брзи у пећ и извади се из пећи. Вада пена порумени одгоре. Сече се у крупне коцке.)

ВЕЧЕРА: Шнаргле на бутеру.
Галатин. (Једно веће пиле, пошто се очува, не пара се, већ се преко лећа пресеке на две поље, извади дроб и добро опере и затим се полако и пажљиво извади све кости, али стргати месо пажљиво с костију тако би остало цело. Пиле се не сме пресећи спољна доклина. Када се пиле тако очисти да остане без и једне кости пуни се овим филмом: добро се измеле комад телећег меса, пилећа интерица и бубрег, исече се на крупне коцке, промржи се мало црна луња и першуна, посол и обмршише и све се помеша с једним јајетом. Тине се напуни пиле и испуни тако да оно добије опет свој првобитни облик. Назад се ушине иглом и вонцем, преко лећа, а благац, прела и шна црсто се забезу ваљаном на крајевима где су отворени. Пиле ће добити исти облик, само нешто смањен. Пиле се пусти у лонац вреле воде, која се посол и метне се заједно, као за супу, и куд се 2-2 1/2 сата. Ако је кокош матора и више. Када се некуба пресеје се измече две даске, на које се од горе метне ваљак тег или тежал времет и пусти се да добро охлад, па се после куду лећа и ваљак обрнуће парад. Сервира с малом црном и салатом.)

Воће.

ПОНЕДЕЉАК

РУЧАК: Грашак у маунама са јагњетином.
Штрудла са трешњама.

ВЕЧЕРА: Артишоке са сирћетом и лејтником.
Свињске крменадле на жару.
Воће.

УТОРАК

РУЧАК: Пуњене паприке.
Кнедле са сиром.
Воће.

ВЕЧЕРА: Јагњетини паприкаш с хромпирама.
Сир.
Јагоде са шећером.

СРЕДА

РУЧАК: Говећа супа.
Воранија с куданом говеђином
Трешње.

ВЕЧЕРА: Паприкаш од печурака са јајима.
Сир.
Јагоде са тученим обрстом.

ЧЕТВРТАК

РУЧАК: Грашак са телећим шницланима.
Кох од саго са компотом од трешњама.

ВЕЧЕРА: Француски хромпир.
Сир.
Воће.

ПЕТАК

РУЧАК: Шаргарепа с телећином.
Резанци са сиром.
Воће.

ВЕЧЕРА: Пљена ситна риба.
Сир.
Јагоде.

СУБОТА

РУЧАК: Вештачка супа.
Келераба с телећим печењем.
Воће.

ВЕЧЕРА: Хромпир салата са сараном.
Хладно телеће печење.
Шумске јагоде.

ЕЛИДА фавориј САПУН

Ултравиолетни зраци као сретство против инсеката

Инсекти разне врсте долазе у ред највећих штеточина, и људи се на све могуће начине довијају да исте, у колико су штетни по интересе човечанства, униште. Тако

су и ултравиолетни зраци, чије је корисно дејство на човечији организам познато, искоришћени као сретство у борби против штетних инсеката.

Запажено је да ултра виолетни зраци имају јаку привлачну моћ према инсектима: тако на пример лептири, који обично лете цик-цак, кад дођу у близину каквог извора ултравиолетних зракова (кварцлампа) почињу да лете у правој линији према том извору. Изгледа да инсекте при томе јако привлачи озон, који се ствара при горењу кварц лампе. Благодарећи јако развијеном чулу мириса инсекти из велике даљине осете мирис озона, и лете ка томе месту.

Ова запажања су искоришћена да се кварц-лампа употреби као сретство за хватање инсеката. Ти ново-конструисани апарати за хватање инсеката састоје се из неке врсте оцака, на чијем се врху налази једна кварц-лампа, која производи ултравиолетне зраке. На доњем делу се налази постројење за усисавање ваздуха. Кад се запали кварц-лампа инсекти буду из даљине примамљени мирисом озона, и лете у правој линији према апарату, који их увуче у унутрашњу цев. С времена на време апарат се отвара, и из њега се избацују накупљени инсекти.

Овим апаратом се постижу сјајни резултати, а утрошена струја је минимална. Апарати постоје у разним величинама, и употребљавају се било за уништавање инсеката по варошима, било на виноградима и воћњацима, којима нарочито могу инсекти да кашкоде.

Чему служе поларне експедиције

За северни и јужни пол везана су светла имена већег броја истраживача, од којих су многи при тим експедицијама, у још непроучене крајеве земље и своје животе изгубили, оставивши своје кости у тим крајевима вечитог леда и мира. Дневна штампа и сад често доноси извештаје Бердове експедиције на јужни пол, а још су свеже успомене трагичне пропасти дирижабла „Италија“, и још жалоснија пропаст Амундзена, који је хтео да помогне пострадалима са тог дирижабла, па је и њега самог нестало у тим леденим крајевима.

Човеку се може наметнути питање: па чему толике жртве и материјалне и у људским животима? Имају ли те експедиције само карактер спортске или истраживачке радозналости, или ће, можда, те жртве једног дана донети и практичне користи за човечанство?

Раније поларне експедиције имале су за главни циљ географско откривање неистопитаних земаља. Јер збоља, почетком овог века, највећи део свих континената био је више или мање испитан, док су поларни предели, како северне, тако и јужне хемисфере, били готово сасвим непознати.

Поларне експедиције вршиле су се или морем, у колико је то било могуће, а затим сувим путем. С обзиром на климатске услове у тим пределима ове су експедиције биле веома дугорочне, поред тога што су биле и опасне. Развијањем технике и саобраћајних средстава, и поларна истраживања добила су нових могућности. Нарочито је та истраживања олакшала, и још ће више олакшати, употреба ваздушних саобраћајних средстава: дирижабли и авиона. Увођењем ових нових средстава у поларна истраживања, иста се могу вршити у много већем обиму, а у мањем размаку времена.

А сад да видимо какве нам податке дају та истраживања, и какве нам се перспективе показују из тих података за ближу и даљу будућност.

Последња Бердова експедиција као и велика експедиција, трагично завршена са „Италијом“ имала је за циљ, поред експлорације неистопитаних земаља, и друга научна истраживања, као: испитивање морских дубина у тим пределима помоћу сондажа, затим испитивања земљиног магнетизма, атмосферског електрицитета, метеоролошка испитивања. Тако, на пример, у метеоролошком погледу, ми знамо да ветар постаје циркулисаним ваздухом из једне области високог притиска, ка другој области са ниским атмосферским притиском. Из тога већ излази да изучавања притиска у поларним пределима може да нам да веома драгоцене податке за предвиђање времена. Рђаво време би се предвидело према стварању депресија, које би биле констатоване у поларним пределима.

Не мање важне закључке можемо извући из података, који се односе на друга истраживања, као атмосферски електрицитет, земаљски магнетизам итд.

А сад да видимо какве нам веће практичне могућности може да пружи у ближој или даљој будућности добро познавање поларних предела, и прилика које тамо владају. Да видимо, пре свега, шта о томе мисле сами истраживачи тих предела.

Вилкинс, један од одличних познавалаца поларних прилика каже: „Један нов разлог крије се иза ове концентрације на поларне пределе. Разлог томе није само привлачност авантура, и изналажење научних истина, већ и мисао да су поларни предели одређени да у скорој будућности постану за човечанство један од кључних фактора мира, рада, трговине. Са развитком међународних комуникација и ваздушних путовања, северни поларни предели постају

центар света, пошто их сви народи опкољавају у круг.“

Тако дакле поларни предели, чијем су детаљнијем познавању допринела ваздушна саобраћајна средства, вратили би ово десетоструко, омогућавајући много бржи и краћи саобраћај између разних континената.

Истраживач Берд још пре него што је пошао у своју поларну експедицију на три моторном авиону „Дозефина Форд“, изјавио је да ће он код ове своје експедиције обратити нарочиту пажњу истраживањима могућности ваздушне везе између разних континената. А као прва тачка његовог задатка била је да се докаже да су летови могући у поларним пределима.

Вилкинс, који је имао великог искуства у летовима изнад поларних предела, изнео је да су у тим пределима атмосферске прилике врло повољне за ваздушни саобраћај. Изузимајући две или три годишње периоде бурног времена, тамо је време уједињено, и нема онако наглих промена као у умереним пределима земаљске кугле. Што се ти-

Резервна станица за снабдевање и становање.

че магле у тим пределима, ова претсавља врло малу опасност, пошто је терен, нарочито на северном полу, доста раван, и авијон може да лети врло ниско; а сем тога на висини од преко 1500 метара нема магле.

Авион, као превозно средство будућности, има предимство над осталим саобраћајним средствима, што за њега нема препрека: он лети преко воде, преко непролазних шума, и пешчаних пустиња, па и преко ледених предела. Препреке на које наилази авион јесу атмосферске неприлике: супротни ветрови, магла, бура, циклон. Тако су на пример супротни ветрови узрок што је лет из Америке у Европу преко Атлантског Океана био већ извршен више пута, док је лет у супротном правцу: Европа—Америка, много тежи. Ова претезна струја ветрова у правцу запад—исток, која отежава лет Европа—Америка, долази отуда што се ветрови шире од Екватора ка северном полу, и при том скрећу ка истоку, под утицајем кретања саме земљине кугле. Међутим кад се већ дође до границе поларних предела, атмосферске прилике постају много стабилније, и зато је и било утврђено да најповољнији и најбржи ваздушни пут, да се авијоном дође у Америку, води преко Исланда, Гренланда и Лабрадо-

ра, и ако је ова линија дужа за 500 километара од прве линије Ирланд—Америка.

Сем те релативне атмосферске стабилности у поларним пределима, која је од врло великог утицаја на ваздушну саобраћај, прелажење преко ових предела скратило би у знатној мери дугачке ваздушне линије, које би, по замисли Вилкинса, Берда, и других, везивале разне континенте. М. Виктор третирајући ово питање узима четири различита типа великих, међуконтиненталних ваздушних линија, и то: Париз—Токијо, Берлин—Сан-Франциско, Чикаго—Бомбај и Њу-Јорк—Пекинг.

Прва од ових линија, кад се иде обичним путем, преко Индије, износи 16.000 километара. Међутим исти пут, Париз—Токијо, али прелазећи преко Шведске, Новог-Земља (група острва у Леденом океану) и Манџурије, изнео би свега 9300 километара. Линија Берлин—Сан-Франциско, преко Лисабона, Азорских острва и Њу-Јорка износи 12.500 километара, а прелазећи преко Исланда, Гренланда, Бафинског мора и Канаде, лет би изнео свега 9200 километара. Трећа линија: Чикаго—Бомбај преко Сан-Франциска, Хавајских острва и Токија износи 21.100 километара, а прелазећи поларним пределима, то јест преко Худсоновог залива, Гренланда, Шпицберга, Финланда и Урала пут износи свега 12.000 километара. Најзад последња линија, коју предвиђа М. Виктор: Њу-Јорк—Пекинг, прелазећи преко Тихог Океана изнео би 16.900 километара, а ако се та линија унутр прелази преко северних предела, прелазећи преко Лабрадора, Северног дела Беринговог мореуза, па даље преко Сибира и Манџурије у Кину, пут би изнео свега 10.900 километара.

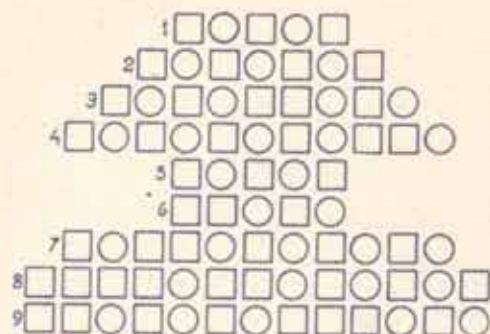
Техника се стално усањивала, а нарочито што се тиче употребе авиона за путнички и други саобраћај, напредак се осећа тако рећи из дана у дан, и није ни мало невероватно да ће се у скорој будућности ово средство употребљавати за редован међуконтинентални саобраћај, при чему би, као што се види из горњих цифара, прелажење преко поларних предела у врло великој мери скратило дужину тих великих будућних саобраћајних линија. Ове линије, ма да изгледа у на први поглед врло дугачке, неће захтевати сувише дуго путовање, пошто ће се у скорој будућности нише него сигурно брзина лета авиона још знатно повећати, нарочито омогућавањем летова на врло великим висинама, где је ваздух ређи, па према томе и ваздушни отпор према авионима је много мањи, што омогућава постизавање знатно већих брзина лета. Ако се временом успе, што није ни мало немогуће, да се авионима омогући стална брзина од 450 километара на сат, онда би на пример пут Париз—Токијо, прелазећи преко поларних предела изнео свега нешто више од двадесет сати; а кад узмемо да је данас за тај пут потребно лађама око два месеца, онда ћемо имати јасну слику какве нам перспективе пружа за скорију или даљу будућност употреба ваздушних линија, а нарочито линија, које би при свом лету прелазиле преко поларних предела.

За сада већ има доста података који, поред овог скраћивања главних дугих међуконтиненталних линија, иду у прилог да се поларни предели искористе као путне линије за ваздушне летове. А да би се са што више сигурности и лакоће могло летети над тим пределима, потребно је још детаљније изучавање атмосферских, метеоролошких, магнетичких и других прилика у тим пределима. И зато, поред географске, спортске и чисто научне важности, испитивање полова земљине кугле, може на овај начин да послужи, у ближој или даљој будућности, и једном великом, чисто практичном, циљу, претварајући поларне пределе у центар будућних дугих, међуконтиненталних ваздушних саобраћајних линија.

Наградне загонетке „Илустрованог Времена“

Свака наша загонетка биће награђивана са три награде, а да би се оне добиле потребно је да читаоци пошаљу уредништву тачно решену загонетку и да поред тога назначе колико ће тачних одговора бити. Три тачна одговора који најприближније буду предвидели број тачних одговора биће награђени. Уредништво ће одговоре примати за седам дана од дана изласка листа. Закасниели одговори неће се узимати у обзир. На Роберту треба ставити: Уредништву Илустрованог Времена, и залепити купон који носи број загонетке. Одговори без овог исчећа неће се узимати у обзир. Напомињемо да се сваком послатом решењу мора приложити тачна адреса (именање, место, улица и број куће).

Загонетка бр. 14

На место квадрата треба ставити сугласнике, а кругови претстављају самогласнике. Све речи, читане с лева на десно, имена су река у нашој земљи, и то: 1, 3, 5, 7 и 8 реке у Србији; 2 и 9 реке у Јужној Србији; 4 у Словеначкој и 5 река у Босни. Њихова средња писмена, читана одозго на доле, дају опет име једне реке у Јужној Србији.

Решење загонетке бр. 11

Веровали смо и сами да је ова загонетка тежа него све раније, али праву тежину задатка показао нам је број приспелих одговора, а то је свега два. Оба ова одговора су тачна.

Па ипак верујемо да је требало да стигне више одговора, јер овај ковички скок није ништа тежи од ранијих. Јасно је да велика слова значе почетак редова и зато је требало од њих поћи. Пробом са свима тим почетним словима дошло би се до правог резултата, а ређање слогова иде редом по правилу шаховског кретања коња.

Надамо се да ће у будуће читаоци бити ревноснији и да ће са мало више труда доћи до правог резултата.

Задана песма Милivoја В. Кнежевића је „Потсећај“ гласи:

Снег и снег —
И један траг...
Зашто ме сећа, к'о чудни маг,
Потсећај тај:
На један бели пролетњи крај,
На једних очију сјај —
На један лик, мио и благ —
Мени толико драг;
И што ме туга обузме свег,
Кад видим снег
И један траг?

— Некад сам неком био драг.

Према томе прву награду — једногодишњу претплату — добија Михаило Живановић, учитељ Миливојевић, пошта ваљевска Каменица (предвидео 87 тачних одговора); друга награда — полугодишња претплата — припада Стени Михаиловићу, Велика Кикинда (предвидео 102 тачна одговора).

Испртајте ову санку једним потезом

Проблем бр. 14 од К. Шлехтера.

Маг у 2 потеза.

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ ВЕРОВАЛИ!

Турски цар Мурат IV био је први фанатички противник алкохола. Он је осудио 100.000 људи зато што су пила биво. Међутим сам је умро од инјекција у два десетдевети година.

БИК ИЛИ ЦРВЕНУ БОЈУ пошто људи не разликују боје. Он каже на црвен плашт само зато што га тиме тореадор дражи. Бик би се исто толико раздражио да је плашт ма које друге боје.

АБУ ШУЈАХ АЛ БОЈАХ, обичан персијски рибар из Зелема имао је три сина (Имад, Рубен и Моез) и савио од њих постао краљ. Они су основали две династије Бајид које су за време од читавог столећа (932-1055) биле господари над земљиштем које лежи између Персијског Залива и Каспијског Мора.

ТЕАТЕНЕС из Тасоса био је најчудбенији боксер света. Борбо се 1.400 пута и никад није претрпео пораз.

МОГУЋЕ ЈЕ ОТИЋИ ОД ЊУ-ЈОРКА ДО ПАРИЗА се користећи се ли мостом на лађом или авионом, или подморницом. Овај је човек отишао преко Канаде у Северну Атласку, прешао Берингов мореуз (који је зими често смрзнут) и на тај начин досао у Сибиру, па преко Русије досао у Еброу.

ИЛУСТРОВАНО ВРЕМЕ излази сваке суботе. — Претплата: за Краљевину Југославију: месечно дин. 14.-, тромесечно дин. 42.-, полугодишње дин. 80.-, годишње дин. 150.- За иностранство: полугодишње дин. 200.-, годишње дин. 360.-. Појединачни број 4 динара. — Отглас по тарифи. — Рачун код Поште. Штедњонице бр. 22.024. — Редакција и администрација Поевикеороа 4-6. — Телефон и телеграми „Илустровано Време“, Београд.

Гласник српских Миливојевић — власник, издавач и штампар, за Штампарско Издавачко Предузеће „Време“ Аки. Друштво „Српски Миливојевић“.

Како је постојао празник „Свадбене Свечаности“ у Венецији

Историја је забележила многобројне отмице жена, од којих је најпознатија отмица Сабинанака. Ну има такође један интересантан догађај из прве половине десетог века, када су наши Истрани — Есклавани како су их забележили хроничари — на беспримерно дрзак начин отели невесте, младе, и то на сам дан њихова венчања у Венецији.

Прошло је било већ три стотине године од како је на шесет и пет острва у лагуни између утоке Бренте и Пјаве основана једна држава, Венеција, која је до Карловачког мира на истоку играла грандиозну улогу. Прва три века њене историје обележена су великим спољним и унутарњим борбама, док се није учврстила и консоли-

даци поклони. Може се замислити колико се видело сјаја и раскоши овом приликом, јер су то били поклони најбогатијег staleжа иначе већ у то доба богате Венеције. Ово је намамљило гусаре с Истре и они су се решили да искористе ту тако згодиу прилику. Тога дана Венеција је безбрижна и весела. Најмање се могло помислити да би гусари смели доћи до Венеције. Огромна маса света се врло рано окупила дуж Великог Канала, а нарочито на обали Скијавоне, пре него што су прве свадбене гондоле пошле за цркву на Оливију, које се налазило на најисточнијој страни града. Ту се сачекивао реви свију свадбених поворки после венчања кличући младенцима.

Гусари с Истре ноћу, под заштитом мра-

ције није била насељена, а арсенал још не беше подигнут. Они су сачекали да почне божја служба, на којој су присуствовали младенци, часници, па и сам дужд. Остали су били окупљени око цркве такође побожно предати окупљени. Археле са нахитима, даровима и другим поклонима, стајале су пред црквом.

Гусари се у згодном моменту привукоше неопажени и муњевитом брзином извршише препад. Једини су се одмах дочекали ковчега са скуповеним предметима, а други су јурнули у цркву. Настаде немилосрдна сеча, свет поче бежати а они зграбише дванаест младе, убашише их са ошљачканим стварима у барке, па се отиснуше на море. Све су то извршили непероватном брзином и онда напрегнуше сву снагу да би умакли и што пре стигли у свој крај.

На венчању је био по обичају и дужд. Он је одмах схватио догађај, па брзо умакле гондолом до Санта Марија Формозе, где је стационирао једна флота. Дужд алармира флоту, предузе заповедништво над њоме и пође са младожењама, чије су младе отете, у потеру за гусарима, који су чинили надчовечанске напоре само да умакну. Ветар је био повољан и Пијеро Кандијано Други стиже гусаре у кфлским лагунама, где се разви крвава борба. Истрани су се јуначки држали и ако су могли вршити учену, пошто су у рукама имали дванаест лепотица, кћери најотменијих млетачких породица, од којих је једна чак дуждева рођака, ипак су примили неравну борбу пошто је сад њихов противник био надмоћнији. Међаи су изгубили и Истрани су сви изгинули.

Победници се вратили с младима у Венецију. Одоше на Оливију где је церемонија венчања била извршена.

У спомен на овај догађај одржавала се од тад сваке године уочи Срећења па до краја Млетачке Републике обичај т. зв. Свадбена свечаност. Тада су дванаест најлепших девојака, свечано у бело обучене, на украшеним гондолама, праћене са великом поворком такође окићеним гондолама, ишле у посету дужду. Он их је дочекивао у палати, где им је приређивао велику забаву, којој су присуствовали племићи и други отмени грађани са својим женама и кћерима.

С. С.

довала, а то отприлике пада у доба када се одиграо овај необичан догађај.

Тада је на дуждевом престолу био Пијеро Кандијано Други, син Пијера Кандијана Првог који је погинуо у борби с Неретљанима 887. г., који су гусарењем наносили огромне штете Венецији. Пијеро Кандијано Други дошао је 932. г. за дужда после Арса Партићипаца, који је мудро политиком извршио унутарњу консолидацију. Пијеро Кандијано Други имао је и у програму питања спољне политике Венеције, од којих је најважније било уништење гусарења и сигурност на Јадрану. У колико га је на ово потстицао државни интерес у толико исто и осветољубље за смрт његова оца. Да су пак гусари били опасност по Венецију потврдише овај догађај о коме пишемо.

По једном старом обичају синови и кћери отмених грађана и племића венчавали су се сваке године на дан Срећења. То је једна велика свечаност у којој учествује тако рећи цела Венеција.

Венчање се вршило на острву Оливију, где је била владичанска столица. Још уочи дана венчања, нарочито ово острво, добило је свечан изглед, а ујутру са свих страна пристизали су на окићеним гондолама, уз песму и музику, свадбене поворке, које су пратиле младу и младожењу. Постојао је још један обичај који је прави узрок што су намамљени гусари.

Овом приликом младе су са собом доносиле у скуповеним архелама т. ј. ковчезима свој богате дарове и мраз. Као код нас на дан Четрдесет Мученика тако исто овог дана у Венецији чинили су се младе-

ка, привукли су се са својим лаким лађицама и склонили су се у шипраг овог острва, недалеко од цркве где се има извршити венчање. У то доба ова страна Вене-

ИНДУСТРИЈА ВУНЕНИХ ТКАНИНА

ВЛАДА ТЕОКАРЕВИЋ И КОМП.

ПАРАЋИН

INDUSTRIJA
VUNENIH TKANINA

VLADA TEOKAREVIĆ I KOMP. PARAĆIN